

Actualisatie

Quickscan natuurwaardenonderzoek

Bedrijventerrein Sombeek fase IV

In het kader van de Ff-wet

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BIZ.nu
Contactpersoon: W. Bekke

Projectnummer en versie: 875, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 17-3-2017
Ligging projectgebied: Omgeving Dieselweg (ongenummerd), Denekamp	Amersfoortcoördinaten: X265.5793 Y489.6603	

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen om het bedrijventerrein Sombeek in Denekamp uit te breiden in noordelijke richting. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet, Omgevingsverordening Overijssel en de Natuurbeschermingswet. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermd leefgebied van dieren in de directe omgeving van het plangebied, beschermd natuurgebied en het Nationaal Natuurnetwerk.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

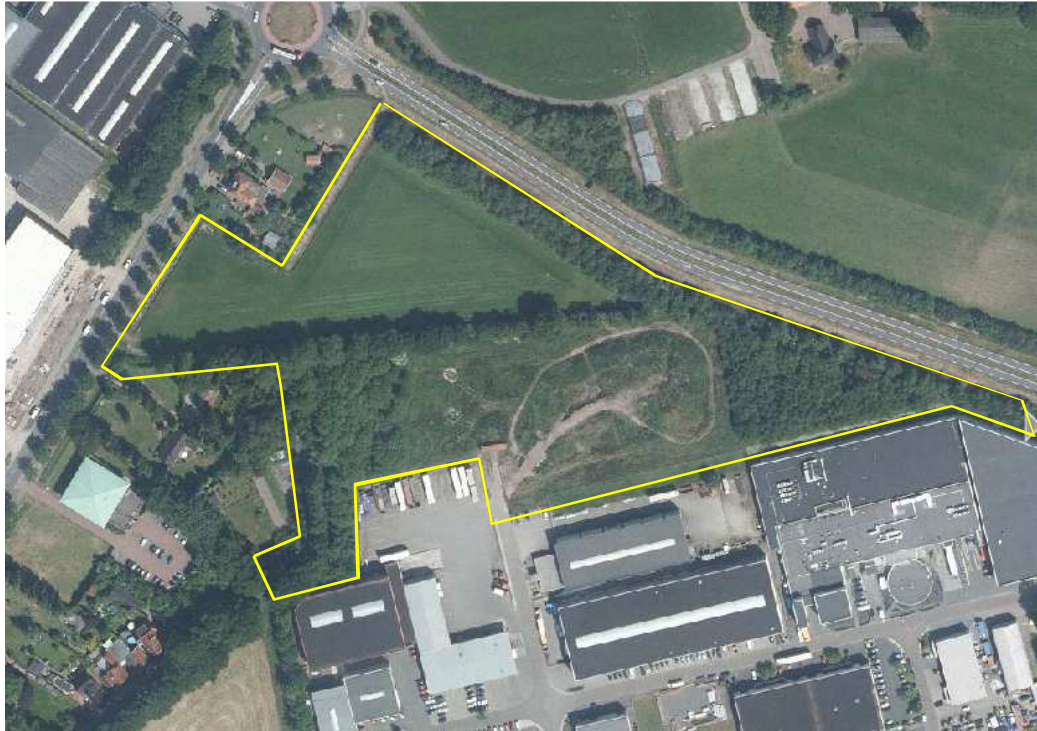
Het onderzoeksgebied is gelegen in de driehoek Scandinavie Route – Nordhornsestraat en Dieselweg in Denekamp. Het ligt aan de noordoostzijde van de woonkern Denekamp en ten noorden van het bestaande bedrijventerrein Sombeek. Er staan geen gebouwen in het onderzoeksgebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het onderzoeksgebied met de gele cirkel weergegeven.

Situering van het onderzoeksgebied. Deze wordt met de gele contour aangeduid. Bron: Provincie Overijssel.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit een agrarisch perceel, een houtsingel en twee loofhoutbosjes. Het agrarisch cultuurland was tijdens het onderzoek in gebruik als grasland. De Houtsingel bestaat uit een loofhoutaanplant met zomereik, lijsterbes, boswilg en berk. Direct ten noorden van de houtsingel ligt een sloot. Het perceel waar tot voor kort een gronddepot gevestigd was, bestaat uit een korte grazige vegetatie welke hoofdzakelijk uit Engels raaigras bestaat. Op onderstaande afbeelding wordt het onderzoeksgebied en de begrenzing weergegeven.

Detailopname en begrenzing van het onderzoeksgebied. De begrenzing wordt met de gele lijn aangeduid. Bron: Provincie Overijssel.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Er zijn plannen om het onderzoeksgebied in te richten als bedrijventerrein. De houtsingel wordt gerooid en er worden ontsluitingswegen aangelegd. Het onderzoeksgebied wordt bouwrijp gemaakt t.b.v. bedrijfsgebouwen. Langs de Scandinavië Route wordt een laanbeplanting aangelegd.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door zaag- en graafwerkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedssfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of bezette vogelnesten in de omgeving van het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedssfeer. De omvang van de invloedssfeer wordt bepaald door

de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit beperkt zich tot het onderzoeksgebied. Het gebied wordt ingericht als bedrijventerrein voor bedrijven met een lichte milieuclassificatie. Geluid, trillingen, stank en stof zijn niet waarneembaar buiten het onderzoeksgebied. Mogelijk is bronbemaling noodzakelijk tijdens de aanleg. De beoordeling van het effect daarvan wordt gewogen in de vergunningaanvraag daarvoor.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genaamd).

4.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in of direct naast beschermd natuurgebied of het Natuurnetwerk Nederland. Op onderstaande kaarten wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland en Natura2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (links) en Natura2000-gebied.

4.3 Conclusie

Het plangebied ligt niet in of direct naast terrein dat tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied behoort. Omdat de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit lokaal is, heeft deze geen negatief effect op beschermde gebieden erbuiten. Er is geen nader onderzoek vereist in het kader van gebiedsbescherming.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 31 augustus 2016 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er is geen specifiek aanvullend onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, vissen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Het plangebied is te voet bezocht onder gunstige weersomstandigheden (onbewolkt, temperatuur 23 °C en een matig zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek 31 augustus tijdens daglichtperiode (middag)
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2015)
- Atlas van de zoogdieren van Overijssel (Douma 2011)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat een deel van de zomergasten vertrokken zijn naar hun overwinteringsgebieden. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten in het onderzoeksgebied.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Er is onder andere gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. Op basis van landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor grondgebonden zoogdieren. Op basis van bouwstijl, gebruikte materialen en staat van onderhoud zijn de gebouwen beoordeeld op de potentiële geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Op basis van deze beoordeling kan een goede inschatting gemaakt of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar deze soorten en op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor deze soorten is. Tevens kan bepaald worden of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van dagvlinders omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dagvlindersoorten ontbreekt en het plangebied geïsoleerd en op enige afstand van bekende vlieggebieden van beschermde soorten ligt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde libellensoorten omdat potentieel geschikt habitat voor deze soorten ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde kever- en mierensoorten omdat functioneel leefgebied voor beschermde kevers en mieren ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied is niet op het voorkomen van beschermde vissensoorten en kreeftachtige omdat functioneel leefgebied voor beschermde vissen en kreeftachtige ontbreekt

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, beheer, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan komen de volgende soortgroepen mogelijk in het gebied voor:

- Vogels
- Vleermuizen
- Grondgebonden zoogdieren
- Amfibieën

5.3 Resultaten

Alleen relevante soorten worden besproken.

Planten

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een (nagenoeg) ongeschikte groeiplaats voor bijzondere planten. De grasweide en het voormalige gronddepot vormen ongeschikte habitat voor beschermde soorten. De houtsingel is relatief jong met enkele oudere (30-40 jaar) zomereiken waardoor soorten van oude loofbossen er niet voorkomen.

Broedvogels

Er zijn geen vogels in het plangebied waargenomen, maar het is aannemelijk dat er vogels in de ruigtevegetatie, bomen en struiken in het plangebied nestelen. Dit zijn vermoedelijk soorten als Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Vink, Tjiftjaf, Houtduif en merel.

Vleermuizen

Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen ontbreken in het onderzoeksgebied. Bepaalde delen van het onderzoeksgebied lijken geschikt als foerageergebied voor vleermuissoorten als laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen zoogdieren waargenomen maar het gebied lijkt een geschikte habitat voor (algemene) soorten als konijn, ree, veldmuis, bosmuis, bosspitsmuis, bruine rat, egel, haas en bunzing. Het onderzoeksgebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van de veldspitsmuis, maar de inrichting en het gevoerde beheer maken het gebied tot een ongeschikt leefgebied voor deze bijzondere (en beschermde) soort.

Langs de geluidswal aan de noordzijde zijn bezette nesten van het konijn waargenomen. Deze konijnen foerageren o.a. in de graslanden in het plangebied.

Graafsporen van konijnen.

Amfibieën & reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het plangebied vormt een ongeschikte habitat voor reptielen maar een geschikte habitat voor sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en meerkikker. Deze soorten benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied en bezetten mogelijk overwinteringslocaties in de humuslaag van de houtsingel en het bos het plangebied, maar benutten het gebied niet als voortplantingslocatie. Gezien de ligging op enige afstand tot geschikte voortplantingswateren, komen amfibieën in lage aantallen in het plangebied voor.

Overige soorten

Het plangebied behoort niet tot het functionele leefgebied van overige beschermde soorten.

5.4 Toetsingskader

Voor het doden, verwonden en verstoren van soorten van tabel 1 van de Ff-wet geldt een algemene vrijstelling indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor doden, verwonden en verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt deze vrijstelling ook, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en -leefgebieden, evenals bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoren, doden of verwonden van deze soorten is een ontheffing noodzakelijk.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten omgaan dient te worden. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

6.5 Wettelijke consequenties

Flora

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde plantensoorten en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Er nestelen zeer waarschijnlijk ieder broedseizoen vogels in bomen en struiken, in ruigte en in dichte vegetatie op de grond. Van de in het plangebied nestelende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting en maaien van ruigte, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is september-februari. Nader onderzoek is niet nodig

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaatsen in het plangebied. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken in het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Foerageergebied

Het onderzoeksgebied wordt zeer waarschijnlijk gebruikt als foerageergebied door vleermuizen, maar de betekenis er van voor vleermuizen is gering. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit gaat wellicht foerageergebied verloren, maar rondom het plangebied blijft voldoende soortgelijk foerageergebied beschikbaar. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de duurzame instandhouding van bestaande verblijfplaatsen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Vliegroutes

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de potentiële functionaliteit van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het is goed mogelijk dat de houtsingel in het onderzoeksgebied een vliegroute vormt tussen het dorp en agrarische cultuurlandschap ten oosten ervan. Deze verbindende functie blijft behouden na ontwikkeling van het onderzoeksgebied als industrieterrein. Vleermuizen volgen ook bebouwing als vliegroute. Vliegroutes zijn vooral van belang in grootschalig, kaal en open landschap. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing naar dit aspect van het functionele leefgebied voor vleermuizen is niet nodig. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied behoort vermoedelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, doden en verwonden van deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen. In het kader van de Algemene zorgplicht dient voorkomen te worden dat dieren onnodig verstoord, verwond en/of gedood worden. De muizensoorten die een vaste rust- of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten zijn moeilijk te verdrijven van het plangebied vanwege hun ondergrondse verblijfplaatsen. Om egels tijdens de voortplantingsperiode en winterrustperiode niet te verstoren wordt geadviseerd om bomen te rooien en takken en bladerhopen te verwijderen in de periode juli-oktober. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Amfibieën

De in het gebied voorkomende amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, doden en verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. De voorgenomen

activiteit heeft geen wettelijke consequenties. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk. In het kader van de algemene zorgplicht worden geen nadere maatregelen voorgesteld.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	o.a. Tjiftjaf, Merel, Grasmus, Fitis, Houtduif, Vink, e.a.	Artikel 9, 12:	Houtsingel rooien & ruigtevegetatie verwijderen buiten broedseizoen
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	Onbekend	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

6.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

6.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd onder prima weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

7. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, doden en verwonden van soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten omgaan dient te worden. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette- en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Er nestelen ieder broedseizoen vogels in de bosjes, de houtsingel en de ruigtevegetatie in het onderzoeksgebied. Van de in het plangebied nestelende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting en maaien van ruigte, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is september-februari

In het onderzoeksgebied komen sommige vleermuis-, grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten voor die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Voor de soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en/of doden als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een 'ruimtelijke ontwikkeling' worden uitgevoerd. Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied, maar benutten het plangebied vermoedelijk wel als foerageergebied. Deze functie wordt door de voorgenomen activiteit aangetast, maar in de omgeving blijft voldoende gelijkwaardig foerageergebied beschikbaar zodat de voorgenomen activiteit geen negatief effect op de duurzame instandhouding van kolonies heeft.

Het onderzoeksgebied ligt niet in of direct naast gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied behoren. Voorgenomen activiteit geeft geen effect op deze gebieden.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden. De Flora- en faunawet, Omgevingsverordening Overijssel en de Natuurbeschermingswet vormen m.b.t. beschermde flora- en faunawaarden geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen plannen.

De conclusies van dit herhalingsonderzoek komen overeen met de uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek in 2013.

- Bijlagen:
 Bijlage 1. De natuurkalender
 Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet
 Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2:

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage

Impressie van het onderzoeksgebied;

